

ÉRETTSÉGI TÉTELEK
MAGYAR NYELV
2019. január

Kommunikáció

1. A nyelv mint kommunikáció – tényezők, célok, funkciók
2. Az emberi kommunikáció nem nyelvi jelei és kifejezőeszközei
3. Személyközi kommunikáció – Kommunikációs zavar, manipuláció, elvárás, megfelelés
4. A tömegkommunikáció – A különféle kommunikációs helyzetekben elhangzó üzenetek céljának dekódolása, az üzenetek szándékának felismerése

A magyar nyelv története

5. A magyar nyelv rokonsága – A magyar nyelv eredete, finnugor rokonságának bemutatása
6. A magyar nyelv szókészletének alakulása – A szókészlet rétegei: ősi örökség, belső keletkezésű elemek, jövevényszók, nemzetközi műveltségyszók, idegen szavak

Ember és nyelvhasználat

7. A jel, a jelrendszer – A nyelv mint jelrendszer
8. Nyelvváltozatok – A nyelvváltozatok rendszere, a nyelv vízszintes és függőleges tagolódása

A nyelvi szintek

9. A magyar helyesírás rendszerszerűsége
10. Alaktan és szótan – Az alapszófajok, a viszonyszók és a mondatszók
11. A mondat szintagmatikus szerkezete – A szó szerkezet fogalma, a szintagmák típusai
12. Mondattan – Az egyszerű és összetett mondatok felismerése, egyszerű mondatok elemzése

A szöveg

13. A szöveg szóban és írásban – A szövegfonetikai eszközök és az írásjelek értelmes, kifejező alkalmazása
14. A szöveg szerkezete és jelentése – A szövegkohézió, a témaháló és a cím
15. Szövegértelmezés – A szövegértés, szövegfeldolgozás technikája, olvasási típusok és stratégiák
16. Az elektronikus írásbeliség és a világháló hatása a szövegre, szövegek a médiában – Az internetes adatkeresés, a különböző forrásokból származó adatok megbízhatóságának és használhatóságának kérdései

A retorika alapjai

17. A nyilvános beszéd – A hivatalos felszólalás, hozzászólás különböző helyzetekben, a nyilvános beszéd, a közszereplés főbb nyelvi és viselkedésbeli kritériumai
18. Érvelés, megvitatás, vita – Az érv felépítése. Az érvelés logikája, technikája; az érvek elrendezése. A releváns és hibás érv megkülönböztetése

Stílus és jelentés

19. A szójelentés – Egyjelentésű, többjelentésű szó, homonima, szinonima, hasonló alakú szópár, ellentétes jelentés
20. Stílus eszközök – Az egyszerűbb szóképek köznyelvi és szépirodalmi szövegekben: hasonlat, metafora, metonímia